

Elements dal svilup da la cumpetenzas

Champ da cumpetenzas

MU.2
C

Tadlar e s'orientar

Impurtanza e funcziun da la musica

Activitads/tematica

Cumpetenzas		1.	Las scolaras ed ils scolars san distinguer differentas significaziuns, funcziuns sco era effects emozionals e fisics da la musica en lur ambient, en la societad ed en las medias.	renviaments AS - Emprender e reflexiun (7)	Renviament
		<i>Impurtanza e funcziun</i> Las scolaras ed ils scolars ...			
Incumbensa dal 1. ciclus	1	Cumenzament en il decurs dal 1. ciclus			
	1a	» san attribuir in eveniment musical - cun tadlar - a l'occurrenza sociala respectiva (p.ex. circus, tschaiver, reflexiun, concert).			Stgalim da cumpetenzas
	1b	» san percepir atmosferas svegliadas tras musica e permetter e mussar sentiments che resultan qua tras (p.ex. allegher, s'ranà, ravgentà, melancolic).			
	1c	» san percepir istorgias raquintadas musicalmain e giugar latiers situaziuns e figuras (p.ex. chavaltgar sco in prinzi tar musica festiva).			Cumpetenzas da basa
Incumbensa dal 2. ciclus	2	1d	» san describer impressiuns en scuntradas cun ovras sco era supponer ed attribuir tipics lieus da preschentaziun (p.ex. baselgia, concert, musica da saut).		
Punct d'orientaziun		1e	» san attribuir exempels auditivs selecziunads ad atmosferas e situaziuns da la vita e describer quellas.		
Incumbensa dal 3. ciclus		1f	» san rimnar impressiuns cun tadlar exempels musicals e metter quellas en in connex cun las atgnas preferenzas musicalas.		
	3	1g	» san explitgar e motivar l'effect d'in toc musica ord vista persunala.		
		1h	» san identifitgar las funcziuns da tocs musica exemplarics ed attribuir quellas ad in context social (p.ex. disco, musica da film, imni naziunal).		ERC3.1.b
		1i	» san percepir differenziadamain atmosferas d'ovras musicalas e lur champs d'acziun ed elavurar motivs appartegnents (p.ex. aspects socials, istorics).		

Ulteriuras infurmaziuns davart ils elements dal svilup da las cumpetenzas èn disponibilas en il chapitel *Survista*.

Impressum

Editura:

Departement d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient dal Grischun

Tar quest document:

Plan d'instrucziun 21

Ediziun dals 15-03-2016

Maletg da la cuverta:

Claudio Minutella

Copyright:

Ils dretgs d'auturas e d'auturs ed ulteriurs dretgs da questa pagina d'internet ha la CDEP-T. Cun chargiar giu cuntegns (texts, maletgs, datotecas) da questa pagina d'internet na vegnan transferids nagins dretgs.

Internet:

gr-r.lehrplan.ch

Cuntegn

MU.1	Chantar e discurrer	2
A	La vusch en l'ensemble	2
B	La vusch sco med d'expressiun	3
C	Repertori da chanzuns	4
MU.2	Tadlar e s'orientar	5
A	Orientaziun acustica	5
B	Scuntrada cun la musica en l'istorgia ed oz	6
C	Impurtanza e funcziun da la musica	7
MU.3	Sa mover e sautar	8
B	Expressiun corporala tar musica	8
C	Adattaziun dal moviment a musica e repertori da sauts	9
MU.4	Far musica	10
A	Far musica en l'ensemble	10
B	L'instrument sco med d'expressiun	11
C	Enconuschientscha d'instruments	12
MU.5	Process creativs	13
A	Explorar e preschentar musicalmain temas	13
B	Concepir tar musica existenta	14
C	Cumpetenzza da sa preschentar musicalmain	15
MU.6	Pratica da la savida musicala	16
A	Ritmus, melodia, armonia	16
B	Notaziun	17

MU.1
A

Chantar e discurrer
La vusch en l'ensemble

1. Las scolaras ed ils scolars san sa percepì cun chantar en gruppa ed applitgar differenziadamain lur vusch cun chantar en il chor.

renviaments
AS - Percepziun (2)
AS - Independenza ed agir social (9)

MU.1.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...

3	i	» san exercitar chanzuns en classa u en gruppas (p.ex. mussar perseveranza, mantegnair la concentraziun) sco era empruvar ora e cumparegliar pussaivladads d'interpretaziun.	
	j	» san tegnair lur vusch en chanzuns da pliras vuschs.	
	k	» san prestar lur contribuziun specifica cun chantar a pliras vuschs en il chor (p.ex. ritmus, solo, moviment).	
	l	» san preschentar ina chanzun accumpagnada solisticamain u en gruppas.	

MU.1 | **Chantar e discurrer**
B | **La vusch sco med d'expressiun**

<p>1. Las scolaras ed ils scolars san percepir, sviluppar e furmar lur vusch e lur expressiun sonora.</p>		<p>renviaments AS - Fantasia e creatividad (6) AS - Corp, sanadad e motorica (1)</p>	
<p><i>Chantar</i></p>			
<p>MU.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>			
<p>3</p> <p>○</p>	1i	» san differenziar tranter vusch dal chau e vusch dal pèz e far diever da tuttas duas.	
	1j	» san extender e consolidar il spectrum dals tuns da lur atgna vusch.	
	1k	» san percepir ed applitgar cun cleras finamiras lur spectrum da tuns.	
<p><i>Discurrer</i></p>			
<p>MU.1.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>			
<p>3</p> <p>○</p>	2g	» san interpretar texts e far in rap cun texts tut tenor il groove (p.ex. hip-hop).	
	2h	» san adattar agens texts ad in ritmus prescrit (p.ex. musters da quatter tacts).	
	2i	» san scriver ed interpretar agens texts per songs e raps.	

MU.1 | Chantar e discurrer

C | Repertori da chanzuns

1. Las scolaras ed ils scolars san chantar chanzuns da differents temps, stils e culturas ed han in repertori multifar.		renviaments AS - Lingua e communicaziun [8] AS - Connexs e regularitads [5]
MU.1.C.1	Las scolaras ed ils scolars ...	
3 	g » san chantar exempels da la scena da musica actuala e purtar en lur preferenzas musicalas.	
	h » san chantar chanzuns da differents stils, resguardar las particularitads linguisticas ed empruvar ora l'expressiun ch'è colliada cun quai.	LE3GR.6.A.1.d
	i » san differenziar ed empruvar ora tecnicas da chantar da differents stils (p.ex. chanzun artistica, chant da pop).	
	j » san interpretar solisticamain u en il chor chanzuns e chanzuns artisticas exemplaricas da l'istorgia e dad oz.	

MU.2 | Tadar e s'orientar
A | Orientaziun acustica

<p>1. Las scolaras ed ils scolars san percepir, differenziar e descriver cun tadar lur ambient ed elements musicals.</p>		<p>renviaments AS - Perceziun [2] NUS.4.2</p>	
<p>MU.2.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>			
<p>3 ○</p>	e	» san differenziar e reconuscher furmas musicalas cun tadar (p.ex. rondo, furma da chanzun).	
	f	» san perseguitar e mussar sapientivamain aspects musicals (p.ex. instrumentaziun, furma, interpretaziun).	
	g	» san generar atgnas dumondas tar in toc musica udi e discutir respostas pussaivlas.	
	h	» san descriver musicalmain parts musica udidas cun agid d'ina partitura.	

MU.2 | Tadlar e s'orientar

B | Scuntrada cun la musica en l'istorgia ed oz

	1. Las scolaras ed ils scolars san identifitgar ed attribuir musica da differents temps, genres, stils e spazis culturals e surpigliar ina tenuta averta.	renviaments AS - Empreder e reflexiun [7] AS - Connexs e regularitads [5] FSP - Identitads culturals e comunicaziun interculturala
MU.2.B.1	Las scolaras ed ils scolars ...	
3 	g » san s'occupar cun la musica da conscolaras e conscolars ed han ina tenuta da respect envers lur preferenzas musicalas e lur tradiziuns musicalas.	
	h » san retschertgar culturas musicalas en ovras da l'istorgia da la musica ed identifitgar lur particularitads cun tadlar.	LE2GR.6.A.1.d LE3GR.6.A.1.d
	i » san classifitgar musica a maun da tshertas caracteristicas tenor connexs da l'istorgia da la musica e da la societad (p.ex. musica politica, vuschs canticas en differents stils).	FSP - Politica, democrazia e dretgs umans
	j » enconuschan singulas musicistas e musicists sco era cumponistas e cumponists dal temp preschent e san generar e discutir atgnas dumondas davart lur musica (p.ex. cumponista u cumponist da la postmoderna, musicista u musicist da la scena da pop).	

MU.2 | **Tadlar e s'orientar**
C | **Impurtanza e funcziun da la musica**

<p>1. Las scolaras ed ils scolars san distinguer differentas significaziuns, funcziuns sco era effects emoziunals e fisics da la musica en lur ambient, en la societad ed en las medias.</p>		<p>renviaments AS - Emprender e reflexiun [7]</p>	
<p><i>Impurtanza e funcziun</i></p>			
<p>MU.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>			
<p>3</p>	1f	» san rimnar impressiuns cun tadlar exempels musicals e metter quellas en in connex cun las atgnas preferenzas musicalas.	
	1g	» san explitgar e motivar l'effect d'in toc musica ord vista persunala.	
	1h	» san identifitgar las funcziuns da tocs musica exemplarics ed attribuir quellas ad in context social (p.ex. disco, musica da film, imni naziunal).	ERC.3.1.b
	1i	» san percepir differenziadain atmosferas d'ovras musicalas e lur champs d'acziun ed elavurar motivs appartegnents (p.ex. aspects socials, istorics).	
<p><i>Protecziun da l'udida</i></p>			
<p>MU.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>			
<p>3</p>	2b	» enonuschan las consequenzas d'ina chargia intensiva da l'udida (durada, volumen dal tun) e san ir enturn cun lur udida cun responsabladad, saja quai sco musicistas e musicists u sco consumentas e consuments da musica.	FSP - Sanadad NUS.4.2.e

MU.3 | Sa mover e sautar

B | Expressiun corporala tar musica

1. **Las scolaras ed ils scolars san applitgar lur corp sco med d'expressiun e metter en concordanza cun la musica en cumbinaziun cun materialias ed objects sco era interagir en la gruppa.**

renviaments
AS - Fantasia e creativitat (6)
AS - Corp, sanadad e motorica (1)
MS.3.B.1

MU.3.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

3	f	» san furmar elements da moviment cun agid d'objects, costums e requisits e preschentar musica tschernida.	
	g	» san far musica en gruppas ed inventar latiers andaments da moviments curvignents.	
	h	» san sustegnair la melodia ed il ritmus d'ina chanzun sco era texts cun la lingua e l'expressiun corporala (p.ex. song, chanzun discurrida).	
	i	» san surpigliar e variar andaments da moviments prescrits tar tocs musica sco era sviluppar improvisaziuns en gruppas.	

MU.3

Sa mover e sautar

C

Adattaziun dal moviment a musica e repertori da sauts

<p>1. Las scolaras ed ils scolars san adattar lur moviments a moda coordinada a la musica. Els han in repertori da sauts da differentes temps, culturas e stils.</p>	<p>renviaments AS - Corp, sanadad e motorica (1) MS.3.C.1</p>
<p>MU.3.C.1</p>	<p>Las scolaras ed ils scolars ...</p>
<p>3</p>	<p>g » san sautar differentas rollas (p.ex. saut en rudè, saut popular, saut folcloristic) tar musica da differentes pajais.</p>
<p>○</p>	<p>h » san exequir spezias e midadas da tacts nunusitadas en cumbinaziuns da pass (p.ex. tact da 5, tact da 7, midada 3/4 a 6/8).</p>
	<p>i » san identifitgar funcziuns dal saut e da la musica appartegnenta en differentas situaziuns socialas (p.ex. saut en dus, saut sacral, cultura da giuventetgna).</p>
	<p>j » san applitgar extracts da moviments e da sauts e figuras caracteristicas da sauts en projects musicals (p.ex. en in musical).</p>

MU.4 | Far musica

A | Far musica en l'ensemble

1. **Las scolaras ed ils scolars san sa percepì sco persunas che fan musica e s'integrar cun instruments sco era cun percussiu dal corp en in ensemble.**

renviaments
AS - Independenza ed agir social (9)

MU.4.A.1 | Las scolaras ed ils scolars ...

3	f	» exerciteschan simpels arranschaments da classa e san empruvar ora e cumparegliar pussaivladads d'interpretaziun e realisar lur ideas en quest connex (p.ex. sunar in toc a moda allegra, trista, plauna, chatschanta).	
3	g	» san sunar ina schelta da musters da ritmus e da melodias (p.ex. da differentas culturas, epocas e stils) e distinguer lur particularidad.	
3	h	» san far musica en gruppa tenor models d'improvisaziun (p.ex. sequenza d'armonias, scala da blues, pentatonica).	
3	i	» san sunar musica da differentas culturas, epocas e stils en l'arranschament da classa.	
3	j	» san adattar u transfurmar elements da stils da musica.	

MU.4

Far musica

B

L'instrument sco med d'expressiun

1. Las scolaras ed ils scolars san explorar instruments, funtaunas da tuns e medias electronicas, experimentar ed improvisar cun tals e sunar tenor model.		renviaments AS - Fantasia e creativad (6)	
<i>Instruments acustics</i> MU.4.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
3	1f	» san inventar e sunar impressiuns musicalas tar atmosferas ed emoziuns ed elavurar contrasts (p.ex. allegher/smanatschant, fortuna/tristezza).	
	1g	» san sviluppar e sunar andaments da tensiun musicals tar noziuns ed applitgar differentas articulaziuns (p.ex. crescher, sglar).	
	1h	» san applitgar e midar musters ed ostinatos (p.ex. musters d'improvisaziun).	
	1i	» san realisar preschentaziuns en scrit (p.ex. extract d'ina partitura, tabulatura, designaziun da l'accord) e duvrar sco model per atgnas ideas.	
<i>Electronica da musica e novas medias</i> MU.4.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
3	2c	» san empruvar ora instruments da la scena da musica actuala e rimnar experientschas cun ir enturn e sunar quests instruments.	
	2d	» enconuschan ina schelta da software da musica, san explorar ed empruvar ora quella ed applitgar per incumbensas musicalas.	MI - Produczion e preschentaziun
	2e	» san registrar e midar electronicamain tuns da lur ambient ed experimentar ed applitgar quels musicalmain.	MI.1.3.h MI - Produczion e preschentaziun
	2f	» san realisar in arranschament da tuns cun instruments e funtaunas da tuns electronicas.	MI - Retschertga e sustegn d'emprender

MU.4 | Far musica
C | Enconuschientscha d'instruments

1. **Las scolaras ed ils scolars enconuschan differents instruments da musica, san differenziar differentas modas da la produziun da tuns ed identifitgar lur regularitads.**

renviaments
AS - Connexs e regularitads [5]

MU.4.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...

3	g	» san differenziar e distinguer singuls instruments da la scena da musica actuala (p.ex. pop, electro, musica contemporanea).	
	h	» san chapir undas acusticas, tuns armonics, nianzas da tuns e fenomens acustics cun udir e commentar quels.	
	i	» san distinguer ed applitgar las pussaivladads dal rinforzament e da l'elavuraziun electronica (p.ex. rinforzament da la vusch cantica cun microfon).	
	j	» san identifitgar e descriver instruments en in toc musica notà (p.ex. partitura).	

MU.5 | **Process creativ**
A | **Explorar e preschentar musicalmain temas**

	<p>1. Las scolaras ed ils scolars san - sulets ed en gruppas - furmar e preschentar temas ed impressiuns da lur mund da viver tar in'atgna musica.</p>	<p>renviements AS - Orientaziun en il spazi (4) AS - Fantasia e creatividad (6)</p>
<p>MU.5.A.1</p>	<p>Las scolaras ed ils scolars ...</p>	
<p>3</p>	<p>e » san chattar soluziuns creativas tar dumondas musicalas (co tuna la musica da mia tatta e mes tat? co tuna in scena da film, in'occurrenza da sport?).</p> <p>f » san sviluppar e producir ina collascha musicala tar in tema actual (p.ex. da lur sectur d'interess, tema da la societad).</p> <p>g » san producir e sonorisar en gruppa ina performance u in videoclip tar in tema.</p>	<p>MI - Produenziun e preschentaziun</p> <p>AF.2.C.1.6e MI.1.3.h MI - Produenziun e preschentaziun</p>

MU.5

Process creativ

B

Concepir tar musica existenta

1. Las scolaras ed ils scolars san sviluppar differentas furmas da preschentaziun tar musica existenta.

 renviaments
 AS - Fantasia e creativitat (6)
 AS - Corp, sanadad e motorica (1)

MU.5.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

3	e	» san metter episodas d'in teater da musica en ina preschentaziun scenica.	
	f	» san explorar exempels musicals e lur performances ed adattar a moda persunala.	
	g	» san far associaziuns tar musica, far ina selecziun tematica (p.ex. amur, protest, pussanza) e realisar quella en musica ed en autras medias.	AF.2.C.2.f MI.1.3.h
	h	» san sviluppar e mussar ina curta reproducziun u improvisaziun d'in stil da musica tschernì.	

MU.5 | **Process creativ**
C | **Cumpetenzas da sa preschentar musicalmain**

1. Las scolaras ed ils scolars san preschentar lur abilitads musicalas.		renviaments AS - Lingua e comunicaziun {8}
MU.5.C.1	Las scolaras ed ils scolars ...	
3	e » san ir enturn a moda critica, ma a medem temp cun respect, cun atgnas preschentaziuns musicalas e cun preschentaziuns musicalas da lur conscolars.	
	f » san identifitgar en in project la valor da la preparaziun e da l'exercizi e stimar l'engaschi e las prestaziuns da quels ch'èn participads al project.	
	g » san distinguer e denominar connexs tranter preschientscha sin tribuna, tecnica da tribuna e qualidad da la represchentaziun musicala.	
	h » san preschentar davant in public u sin tribuna lur abilitads instrumentalas, vocalas e da saut.	

MU.6 | Pratica da la savida musicala

A | Ritmus, melodia, armonia

1. Las scolaras ed ils scolars san distinguer, denominar ed applitgar elements ritmics, melodics ed armonicis.		renviaments AS - Orientaziun temporala [3] AS - Orientaziun en il spazi [4]	
<p><i>Ritmus</i></p>			
MU.6.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
3 	1g	» san leger e reproducir motivs ritmics cun triolas e ritmus ternars.	
	1h	» san splatschar e sunar ritmus cun notas punctadas e sincopas.	
	1i	» san exercitar e sunar dus ritmus a medem temp (p.ex. percussiun dal corp).	
	1j	» san realisar sequenzas ritmicas e spezias da tacts cumponids cun la vusch, moviment u instruments (p.ex. 7/8, 5/8).	
<p><i>Melodia</i></p>			
MU.6.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
3 	2g	» san identifitgar la relaziun tranter scala da dur e scala parallela da mol (p.ex. C-dur ed a-mol).	
	2h	» san empruvar ora e cumparegliar auters systems da tun cun chantar (p.ex. scala da blues).	
	2i	» san metter en relaziun intervals cun cumenzaments da chanzuns e viceversa.	
	2j	» enconuschan systems da tuns spezials (p.ex. tonalitats da baselgia, musica da dudesch tuns).	
<p><i>Armonia</i></p>			
MU.6.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
3 	3a	» san applitgar la funcziun armonica dals trais stgalims principals.	
	3b	» san reconuscher ed applitgar la terza gronda, la terza pitschna e la quinta en il connex (triaccord).	
	3c	» san determinar ed applitgar ils triaccords da la scala da dur.	
	3d	» san reconuscher ed applitgar l'accord da la septa.	

MU.6 | Pratica da la savida musicala
B | Notaziun

1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar la notaziun musicala tradiziunala tant cun leger sco era cun scriver ed enconuschan furmas graficas per preschentar musica.

renviaments
AS - Connexs e regularitads [5]

MU.6.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...

3	h	» san notar la scala cromatica.	
	i	» enconuschan ulteriurs simbols da la notaziun musicala tradiziunala e grafica (p.ex. dinamica, articulaziun).	
	j	» san perseguitar ina vusch singula en maletgs da notas da pliras vuschs cun tadlar (p.ex. en ina partitura).	
	k	» san communitgar ideas musicalas cun agid da la scrittira da notas.	